

فیلم تحسین شده «کیکر رئیس جمهور» روایت دختری است که در عراق دهه ۹۰ میلادی باید برای جشن تولد صدام کیکی بپزد تا مجازات نشود، مأموریتی ساده که در روزگاری تحریم زده به مأموریتی تلخ تبدیل می‌شود

کشاورزی و حتی نخستین نشانه‌های نوشتار در آن شکل گرفت. همان چهره آفایی که در روایت‌های تاریخی به عنوان گهواره تمدن شناخته می‌شود، در دهه ۱۹۹۰ چهره‌ای دیگر به خود می‌گیرد: سرزمینی گرفتار تحریم، فقر و اضطراب جنگ. فیلم «یک رئیس جمهور» که بازتاب جهانی خوبی هم داشت مخاطب امروز را به همین نقطه از تاریخ می‌برد؛ به جهانی که در آن زندگی روزمره مردم زیر سایه تحریم خارجی و اقتدار رژیم بعث شکل می‌گیرد. داستان از زاویه دید دختری زیبا با چشمانی معصوم به نام لایما روایت می‌شود؛ کودکی که در نیز از‌های جنوب عراق با مادر بزرگش زندگی می‌کند و ناگهان از سوی مدرسه مأموریتی عجیب می‌گیرد: او باید برای جشن تولد رئیس جمهور کیکی بپزد که معجزات تسود. در روز گاری که حتی آرد و شکر به سختی پیدا می‌شود، چنین مأموریتی چیزی فراتر از یک تکلیف ساده است. لایما باید نشانه‌ای از وفاداری سیاسی نشان دهد. فیلم از خلال فضای مدرسه این سازو کار قدرت را آشکارا می‌کند؛ جایی که آموزش جای خود را به نوعی اطاعت اجباری داده است. معلم، دانش‌آموز را مجبور می‌کند کیکی بپزد، خانواده او تهدید می‌کند و حتی خوراک بچه‌ها را از آن‌ها می‌گیرد. مدرسه در این جهان دیگر صرفاً محل یادگیری نیست، بلکه نمادی از جامعه‌ای است که در آن قدرت از بالا اعمال می‌شود و حتی کودکان هم از آن امان نیستند، اما فیلم در کنار به تصویر کشیدن شکل اداره کشور در آن زمان، پیامد تحریم‌های غرب را هم به خوبی نشان می‌دهد.

در جهان عادی، پختن یک کیبک برای جشن، اتفاقی ساده و حتی پیشاپیش افتاده است؛ اما «یک رئیس جمهور» نشان می‌دهد که در عراق تحریم شده دهه ۹۰ میلادی همین کار ساده چگونه به مسئله‌ای پیچیده تبدیل می‌شود. مأموریتی که مندرسر بدوش لامیا می‌گذارد، در ظاهر چیزی جز پختن یک کیبک نیست، اما در واقع او را وادرسفری پرخطر در دل شهری می‌کند که فقر و کمبود بر آن سایه انداخته است. در آن روزگار، پیدا کردن مواد اولیه‌ای که در بسیاری از نقاط جهان بدیهی به نظر می‌رسد، خود به ماجرای دشوار تبدیل شده بود. اگر د کیبک آماده، شکر به سختی پیدا می‌شود و تخم مرغ برای بسیاری از خانواده‌ها به کالایی تقریباً بایکس دل شده است. همین کمبودها باعث می‌شود مادر بزرگ لامیا قید مراقبت از او را بزند و تصمیم بگیرد او را به یک خانواده و اگذار کند، لامیا که نمی‌خواهد تسلیم شود برای تهیه چند قلم ماده غذایی ناچار می‌شود مسیری پر از خطر با رالی کند. قلیله با تمرکز جز جزئیات کوچک و فضای رئالیستی‌اش تصویری دقیق از نفوذ نهاد اقتصاد و سیاست، در خصوص ترین لایه‌های زندگی ارائه می‌دهد. در چنین شرایطی، یک کیبک دیگر فقط یک خوراک نیست، بلکه نشانه‌ای از رابطه میان قدرت سیاسی، اقتصاد تحریم‌شده و زندگی روزمره مردمی است که ناچارند برای ساده‌ترین نیازهایشان سنگینی برپا دارند.

اگر چه «یکپارچه‌گرایی» در ظاهر در باره یک تکلیف ساده در مرسه در نظامی است که می‌خواهد همه چیز را آزمایش کند، اما لایه عمیق تر فیلم به پیامدهای تحریم‌های اقتصادی علیه عراق در دهه ۹۰ میلادی می‌پردازد. آن از تجاوز عراق به کویت، این کشور، با یکی از سخت‌گیرانترین رژیم‌های تحریمی معاصر رو به رو شد؛ تحریم‌هایی که نه فقط ساختار اقتصادی کشور، بلکه زندگی روزمره مردم عادی را نیز در گون کرد. فیلم بدون آن که به بیانیه‌ای سیاسی تبدیل شود، این وضعیت را از خلال جزئیات زندگی نشان می‌دهد: قفسه‌های خالی، صف‌های طولانی، بازارهای نیمه تعطیل و مردمی که برای ابتدایی‌ترین نیازها باید کمبود مواجهانند. در چنین فضایی، کمبود مواد غذایی صرفاً یک مسئله اقتصادی نیست، بلکه به تجربه‌ای انسانی تبدیل می‌شود که بر روابط خانوادگی، آینده کودکان و حتی معنای زندگی روزمره تأثیری می‌گذارد. لامیا در طول سفر کوتاه خود برای تهیه مواد یکبار، با جهانی رو به رو می‌شود که در آن معامله و مبادله شکل تازه‌ای به خود گرفته است. مردم چیزهایی را که دارن با چیزهایی که ندارند عوض می‌کنند و هر کالا را رزقی فراتر از کارکرد معمولش پیدا کرده است. فیلم از خلال همین تجربه‌های کوچک نشان می‌دهد که تحریم چگونه به نوعی «جنگ خاموش» تبدیل می‌شود؛ جنگی که در آن صدای انفجار شنیده نمی‌شود، اما اثرش در سفرهای خالی و اضطراب دائمی مردم قابل مشاهده است.

شنبه • ۲۶ اردیبهشت ۱۴۰۵
۲۸ ذی القعدة ۱۴۴۷
۱۶ می ۲۰۲۶
شماره ۲۲۰۴۸
۳۲۶۴

«کیک رئیس جمهور» در لایه‌ای عمیق‌تر، تنها روایت یک کودک در دل فقر نیست؛ فیلم پرستی بزرگ‌تر را هم مطرح می‌کند: در نظم جهانی، جان انسان‌ها چه نسبتی با منافع اقتصادی قدرت‌های بزرگ دارد؟ عراق دهه ۹۰ میلادی در حالی‌باشدیدترین تحریم‌های اقتصادی و به‌رو شد به یکی از مهم‌ترین کشورهای نفتی جهان به‌شمار می‌رفت. در آن مقطع و با تجاوز عراق به کویت، کنترل منابع انرژی، ثبات بازار نفت و موازنه قدرت در خاور میانه به موضوعی تعیین‌کننده در سیاست جهانی تبدیل شده بود؛ اما بهایی بسیاری از این تصمیم‌ها، راه‌سانه‌ستد ارگان، بلکه مردم عادی‌ر پرداختند. می‌توان آن‌که به‌شعارهای سیاسی متوسل‌شده از خلال زندگی روزمره نشان می‌دهد چگونه تصمیم‌هایی که در پایتخت‌های دور دست گرفته می‌شود، در نهایت به سفره‌های خالی مردم در شهرهای کوچک عراق می‌رسد. در حالی‌که رسانه‌های جهانی از «فشار برای تغییر رفتار حکومت» سخن می‌گفتند، واقعیت زندگی مردم چیز دیگری بود: کمبود دارو، محدودیت شدید مواد غذایی و اقتصادی که به تدریج از حرکت ایستاده بود. برای خانواده‌هایی مانند لامیا، سیاست جهانی نه مفهومی انتزاعی، بلکه تجربه‌ای ملموس بود که در گر سنگی، ترس و ناامنی روزمره خود را نشان می‌داد. از همین منظر، فیلم تصویری تلخ از تناقضی بزرگ ارائه می‌دهد: جهانی‌که از آزادی و حقوق بشر سخن می‌گوید، اما در عمل تصمیم‌هایی می‌گیرد که زندگی میلیون‌ها انسان عادی را در معرض رنج و محرومیت قرار می‌دهد. اما فراتر از تحریم، سوغات غربی را که کودکان آن‌روزها عراق می‌دید، بود که در سکناس آخر می‌بینیم.

[illegible]

۱۲۹ به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت در فاصله ۱۵ تا ۲۰ روزگی می شد
در صورتی که اطعای نسبت به دستور مامور مالکیت متقاضی اعتراضاتی داشته
باشند می توانست از تاریخ انتشار احوال در دو نوبت و با معترضان خود را
به این امداد و تسلیم و پس از احوال رسیدن، طرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم
اعتراضات، درخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند. بدیهی است در
صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات مالکیت
صادر خواهد شد. م. الف. ۱۳۱۳

تاریخ انتشار: ۱۳۱۳/۰۲/۲۶
صادر: محمد خورشید، م. الف. ۱۳۱۳

تاریخ انتشار: ۱۳۱۳/۰۲/۲۰
صادر: محمد خورشید، م. الف. ۱۳۱۳

[illegible][illegible]

፲ ለድሞሞ

امیر جعفری، —، رئیس، ادا، و ثبت اسناد و املاک شهرستان خواف